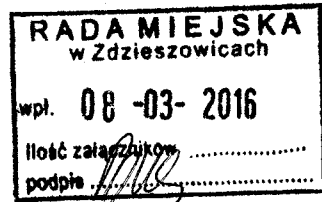

Zdzeszowice 2016 03 08

Nr SG.0006.2.2016

Pan Edward Paciorek
Przewodniczący
Rady Miejskiej w Zdzeszowicach

Na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.) oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zdzeszowice przyjętego uchwałą Nr XXX/236/2012 Rady Miejskiej w Zdzeszowicach przedkładam Radzie Miejskiej w Zdzeszowicach sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2015 oraz potrzeby w tym zakresie.

Materiał został opracowany przez Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdzeszowicach, gdyż zgodnie z uchwałą Nr XVII/134/2012 Rady Miejskiej w Zdzeszowicach z dnia 26 stycznia 2012 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został wyznaczony do organizowania pracy z rodziną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Materiał na posiedzeniach komisji i obradach Sesji Rady Miejskiej w Zdzeszowicach referuje Zastępca Kierownika MGOPS – pani Alina Tomaszewska.

BURMISTRZ

mgr Edward Paciorek

Załączniki:

- 1) sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2015 r.
- 2) sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 r.

Koninko Spółeczne

Proszę o opinię

MIEJSKO-GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w Zdzeszowicach
47-330 Zdzeszowice, ul. Piastów 20
tel. 77/472 66 11, fax 77/472 66 12
NIP: 755-17-31-737

AB B...

URZĄD MIEJSKI w Zdzeszowicach
SEKRETARIAT
WPLYNEŁO
04-03-2016
Nr w rej. 1389/2016
Ilość zał. _____ Podpis A

Zdzeszowice, dnia 04.03.2016r.

MGOPS.IV.0310.02.2016.AT

7.03.2016

DM

Burmistrz Zdzeszowic

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdzeszowicach przedkłada w załączeniu:

1. „Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 rok”,
2. „Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2015 rok”.

ZASTĘPCA WIEJOWNIKI
M-G Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zdzeszowicach

[Signature]
mgr Alina Tomaszewska

*Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
za 2015 rok*

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: z 2015r. Dz. U. poz. 332 z późn. zm.), wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Wstęp

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 176 w/w ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

Uchwałą Rady Miejskiej w Zdzeszowicach Nr XVIII/140/2016 z dnia 27 stycznia 2016r. uchwalono „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zdzeszowice na lata 2016-2018”. Powyższy program kontynuuje założenia zawarte w programie obowiązującym w latach 2013-2015r.

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak również do dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym oraz rodzin wymagających wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych. Głównym celem programu jest poprawa jakości funkcjonowania rodzin i opieki nad dzieckiem w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Koordynatorem Programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdzeszowicach.

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. MGOPS w Zdzeszowicach zatrudniał na stanowisku asystenta rodziny jedną osobę na podstawie umowy o pracę (obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim – 0,75 etatu), jedną osobę na zastępstwo (od maja 2015r.) i jedną osobę od grudnia 2015r. (0,25 etatu). Asystenci zatrudnieni w MGOPS w Zdzeszowicach mają dostęp do niezbędnych aktów prawnych, specjalistycznych portali internetowych oraz mają możliwość zamawiania literatury fachowej. Mogą korzystać również ze szkoleń prowadzonych przez firmy zewnętrzne. W 2015r. asystenci nie korzystali z tej formy podnoszenia kwalifikacji.

Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Rodziny objęte wsparciem asystenta

W 2015r. pod opieką asystenta rodziny pozostawało łącznie 19 rodzin z czego w 7 przypadkach współpracowano z rodzinami których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej natomiast w 12 przypadkach z rodzinami które przejawiały problemy w opiece i wychowaniu dzieci - zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy. W rodzinach przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze przebywa łącznie 47 dzieci.

Z każdą z rodzin realizowano plan pracy z rodziną i regularnie go modyfikowano dostosowując do bieżących potrzeb rodziny.

W okresie od stycznia do grudnia 2015r. asystent podjął następujące działania w zależności

od potrzeb i deficytów danej rodziny:

- nauka gospodarowania budżetem domowym, płacenia rachunków,
- nauka prowadzenia gospodarstwa domowego w tym sprzątania i przygotowywania posiłków,
- nauka dbania o higienę osobistą, używania kosmetyków,
- pomoc w pisaniu cv, listów motywacyjnych, pism urzędowych,
- pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy,
- pomoc w dostarczaniu CV do pracodawców,
- pomoc w rejestracji do poradni specjalistycznych,
- pomoc w uzyskaniu opinii w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,
- pomoc w spłacie zadłużenia za energię elektryczną,
- pomoc w skompletowaniu wyprawek szkolnych dla dzieci,
- pomoc w odrabianiu zadań domowych, nauka poprzez zabawę,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- wskazywanie sposobów postępowania z dziećmi,
- motywowanie do regularnych wizyt lekarskich,
- motywowanie do regularnych zajęć terapeutycznych,
- motywowanie do rejestracji w PUP,
- motywowanie do poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia,
- motywowanie do zapisania dzieci do przedszkola,
- motywowanie do uzyskania bezpłatnych posiłków dla dzieci,
- motywowanie do nawiązania przez rodziców współpracy z wychowawcami dzieci w szkole i przedszkolu,
- motywowanie do współpracy z pedagogiem szkolnym,
- motywowanie do utrzymywania czystości w mieszkaniu,
- motywowanie do współpracy z asystentem, pracownikiem socjalnym i kuratorem sądowym,
- kierowanie do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania Rodziny celem uzyskania pomocy psychologicznej,
- kierowanie do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania rodziny celem uczestniczenia w zajęciach dla osób uzależnionych od alkoholu,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach,
- współpraca z wychowawcami dzieci w szkołach i przedszkolach, oraz z pedagogami szkolnymi,

współpraca z kuratorem sądowym,

- współpraca ze służbą zdrowia,
- obserwacja rodziny celem wykluczenia choroby alkoholowej w rodzinie.

Średni czas współpracy asystenta z rodziną w 2015r. wynosił 8 miesięcy. Asystent pracował w systemie zadaniowym. W 4 przypadkach rodziny zrezygnowały z pomocy asystenta natomiast w 1 przypadku asystent zakończył współpracę z rodziną ze względu na brak współpracy.

Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz z pochodnymi w 2015r. wyniosły 37.197,04 zł. w tym 11.275,00zł. z dotacji i 25.922,04zł. ze środków własnych.

Dostęp do specjalistycznego poradnictwa

Asystent rodziny ściśle współpracował z *Ośrodkiem Profilaktyki i Wspierania Rodziny w Zdzeszowicach*. Osoby wymagające wsparcia psychologicznego mogły korzystać z pomocy psychologów i terapeutów zatrudnionych w Ośrodku.

W 2015r. z konsultacji i pomocy psychologa skorzystało 10 rodziców i 6 dzieci. Z konsultacji i pomocy terapeuty rodzinnego skorzystało 9 rodziców i 6 dzieci. Terapeuta uzależnień udzielił pomocy 5 osobom.

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła pomoc rodziny wspierającej jako formę wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodzinie wspierającej przysługuje zwrot kosztów związanych z udzieloną pomocą w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu ról społecznych.

W 2015r. nie ustanowiono żadnej rodziny wspierającej.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W związku z tym, iż do końca 2015r. nie udało się stworzyć placówki wsparcia dziennego dla dzieci, w dalszym ciągu udzielano wsparcia dzieciom, przy wykorzystaniu zasobów dostępnych w Gminie Zdzeszowice.

Dzieci objęte wsparciem asystenta korzystały z zajęć organizowanych przez Stowarzyszenie "Otwarte Serce" w Zdzeszowicach. Na świetlicę uczęszczało systematycznie 19 dzieci, otrzymywały one pomoc w nauce i odrabianiu lekcji, uczestniczyły w grach i zabawach,

mogły korzystać z komputerów. Dzieci otrzymywały również gorący posiłek, odzież. Dzieci wraz z rodzicami mogły uczestniczyć w wycieczkach.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W 2015r. w pieczy zastępczej przebywało 34 dzieci z terenu Gminy Zdzeszowice .

Na dzień 31.12.2015r. MGOPS pokrywał częściowe koszty pobytu 17 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Wydatki związane z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej w 2015r. wyniosły 71.137,14zł.

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdzeszowicach za pomocą centralnej aplikacji statystycznej składa co pół roku sprawozdania w zakresie wspierania rodziny.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdzeszowicach reaguje na każdy sygnał informujący o rodzinie zagrożonej kryzysem. Pracownicy socjalni rozpoznają środowisko i w razie konieczności rodzinie udzielane jest wsparcie asystenta rodziny. Zdarza się również, iż o sytuacji rodziny powiadamiany jest sąd. Pracownicy socjalni ściśle współpracują z placówkami oświatowymi, OPIWR oraz sądem w zakresie monitorowania sytuacji zagrożonych rodzin.

Ponadto w przypadku zakończenia współpracy asystenta rodziny z rodziną, rodzina zostaje objęta półrocznym monitoringiem asystenta.

Potrzeby w zakresie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 01.01.2015r. asystent rodziny może współpracować maksymalnie z 15 rodzinami. W chwili

Obecnie asystent ma pod opieką maksymalną liczbę rodzin. W przyszłości może wystąpić konieczność zatrudnienia dodatkowego asystenta.

Wzrost wydatków związanych z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej.

W 2016r. przewidywany jest wzrost wydatków związanych z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej. Na dzień 29.02.2016r. w pieczy przebywało 17 dzieci a łączny koszt od początku roku wyniósł 10.330,42zł. Odpłatność Gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej stopniowo wzrasta i jest to w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy 10%, w drugim roku pobytu dziecka w pieczy 30% i 50% za trzeci rok i kolejne lata pobytu dziecka w pieczy. Ponadto trudno przewidzieć ile dzieci zostanie umieszczonych w pieczy zastępczej w bieżącym roku.

W planie finansowym na 2016r. zabezpieczono kwotę 99.300,00zł.

Utworzenie placówki wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W związku z tym, iż zgodnie z art. 176 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy min. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, należało by rozważyć możliwość przystosowania istniejących świetlic lub Ośrodka Profilaktyki i Wspierania Rodziny do wykonywania powyższego zadania zgodnie z wymogami ustawy i rozporządzenia (przy wykorzystaniu istniejących zasobów lokalowych i kadrowych), lub też możliwość utworzenia nowej placówki.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA
M-G Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zdzieszowicach

mgr Alina Tomaszewska

**Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Wspierania Rodziny za rok 2015.**

W dniu 18.12.2012r. Uchwałą nr XXX/236/2012 Rada Miejska w Zdziechowicach uchwaliła „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zdziechowice na lata 2013-2015”.

Podstawowymi celami programu obowiązującego do 2015r. było stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania. Ponadto zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, poprawa funkcjonowania rodziny zagrożonej oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

W 2013r. zaproszono do realizacji w/w programu oraz współpracy wszystkie szkoły i przedszkola z terenu Gminy Zdziechowice, żłobek, ośrodki zdrowia, policję oraz Ośrodek Profilaktyki i Wspierania Rodziny – łącznie 22 jednostki.

W realizacji założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w 2015r. aktywnie uczestniczyło 15 jednostek.

W celu realizacji postanowień Gminnego Programu Wspierania Rodziny w 2015r. podjęto następujące działania:

I. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny

Najbardziej rozpowszechnioną formą działań podjętych przez placówki oświatowe z terenu Gminy Zdziechowice w 2015r. były działania zmierzające do wzmocnienia roli i funkcji rodziny. Poniżej przykłady podjętych działań.

Lp.	Podjęte działania
1.	Zajęcia edukacyjne dla dzieci dotyczące roli rodziny min. tworzenie „Drzewa genealogicznego”
2.	Rozwijanie świadomości poczucia przynależności do rodziny i tworzenia bliskich więzi z innymi ludźmi.
3.	Indywidualne konsultacje psychologiczne.
4.	Indywidualne konsultacje pedagogiczne.
5.	Indywidualne konsultacje z wychowawcą.
6.	Indywidualne spotkania z rodzicami – cykliczne i doraźne.
7.	Diagnozowanie problemów występujących w rodzinie, wskazywanie rozwiązywania trudnych sytuacji.
8.	Udzielanie porad w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
9.	Zajęcia adaptacyjne dla dzieci i rodziców.
10.	Popołudniowe zajęcia dla rodziców, dziadków i dzieci.
11.	Włączenie rodziców w działanie na rzecz swojego dziecka w klasie - wspólne organizowanie imprez i uroczystości.
12.	Możliwość obserwowania zachowań dzieci w różnych sytuacjach – podczas uroczystości organizowanych wspólnie z rodziną.
13.	Pracowanie nad formami spędzania wolnego czasu – piknik rodzinny, „Dzień Rodziny”, święto pieczonego ziemniaka, konkursy i olimpiady klasowe, kiermasze świąteczne i inne działania profilaktyczne.
14.	Stworzenie gazetki „Poradnik Rodzica” w której rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące rodzicielstwa.
15.	Udostępnianie informacji edukacyjnych na stronach internetowych.
16.	Kierowanie do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania Rodziny w Zdziechowicach celem podjęcia terapii rodzinnej.
17.	Kierowanie rodziców wraz z dziećmi do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krapkowicach.
18.	Objęcie uczniów programem „Postaw na rodzinę”.
19.	Dbanie o zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny – informacja dla rodziców – dożywianie dzieci, wyprawka szkolna, pomoc rzeczowa – wolontariat sponsorzy.
20.	Indywidualne konsultacje logopedyczne.
21.	Doradztwo.

W ramach realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zdziechowice, w dniu 19.06.2015r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdziechowicach po raz trzeci zorganizował Piknik Rodzinny. Celem zabawy była integracja rodzin ze środowiskiem oraz propagowanie dobrych wzorców wspólnego

w Zdzieszowicach
47-330 Zdzieszowice ul. Piastów 28
tel 77/472 56 11 fax 77/472 56 12
NIP 755 17 31 131

Zdaniem spędzania czasu wolnego. Na pikniku bawiło się około 200 mieszkańców Zdzieszowic. Rodzice z dziećmi czynnie brali udział w przygotowanych przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdzieszowicach konkurencjach sportowych, w których każdy uczestnik mógł wygrać atrakcyjne nagrody min. maskotki wykonane przez panie z Domu Dziennego Pobytu „Jarzębina”, karnety na Zjeżdżalnię Grawitacyjną na Górze św. Anny, karnety do wykorzystania w Ośrodku Wypoczynkowym Rueda w Januszkowicach, kolorowanki czy książeczki przekazane przez instytucje wspierające imprezę min. Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych, Stowarzyszenie Kraina św. Anny. Ośrodek przygotował dla bawiących się rodzin bezpłatny poczęstunek. Przy organizacji Pikniku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Ochotniczą Strażą Pożarną z Januszkowic, Stowarzyszeniem Eternal Riders ze Strzelec Opolskich, Samorządem Osiedla Leśna-Akacyjowa, wolontariuszami. Podczas Pikniku swoje umiejętności zaprezentowali zawodnicy LKS Żyrowa, odbyły się zajęcia dla dzieci „Bezpieczny kontakt z psem” czyli co robić by nie doszło do pogryzienia, jak odczytać sygnały wysyłane przez psa, zajęcia sportowe dla dzieci prowadzone prowadzili instruktorzy klubu fitness INFINITI z Kędzierzyna-Koźła.

Pomocą pracowników socjalnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdzieszowicach w 2015r. objętych było 254 rodziny w tym 100 rodzin z dziećmi.

Podczas codziennej pracy z rodzinami problemowymi pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdzieszowicach podejmują szereg działań celem wzmocnienia funkcjonowania rodziny min. wewnętrzne mediacje, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów, podpowiadanie jak poprawić relacje i komunikację w rodzinie, jakie normy wychowawcze wprowadzić i stosować względem dzieci, jakie wprowadzać ograniczenia. Podczas pracy z rodziną pracownicy socjalni ściśle współpracują z kuratorem i asystentem rodziny w przypadkach tego wymagających, opracowuje się spójny plan działania.

Ośrodek Profilaktyki i Wspierania Rodziny oferował spotkania z psychologiem oraz terapeutą rodzinnym. Zorganizowano warsztaty edukacyjne dla rodziców. Z pomocy skorzystało 641 osób/396 rodzin. Efektem spotkań było kształcenie prawidłowych postaw rodzicielskich, zapobieganie dysfunkcjom w rodzinie, wspomaganie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży.

II. Działania edukacyjne dla rodzin i wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.

Jednostki oświatowe biorące udział w realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny prowadziły działania edukacyjne zarówno dla rodziców jak i uczniów w różnych obszarach i o szerokiej tematyce min.:

- edukacja rodziców w ramach „Szkoły dla rodziców”;
- „Jak pomóc dziecku w trudnej nauce czytania”;
- „Uczeń i praca domowa, czyli jak rodzic może pomóc dziecku w odrabianiu zadań domowych”;
- „Czy się znamy? – relacje między rodzicami, wychowawcą i uczniami”;
- „Jak rozwiązywać problemy wychowawcze i dydaktyczne czyli opanowanie, kompromis, dyplomacja”;
- „Zanim małe problemy urosną” – kary i nagrody w wychowaniu dziecka;
- „Gry dydaktyczne dla dzieci” warsztaty dla rodziców;
- „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły” warsztaty dla rodziców;
- „Rola wychowawcze rodziców. Potrzeby psychiczne dziecka”;
- „Czas dla dziecka” – uświadomienie rodzicom jak ważny wpływ ma dzielenie się swoim czasem z dziećmi na ich rozwój i psychikę, uwrażliwienie na poczucie osamotnienia dziecka;
- „Zasady dobrego zachowania dzieci w wieku szkolnym od A do Z”;
- „Jak pracować z dzieckiem aby odnosiło sukcesy?” – spotkania z rodzicami;
- przedstawienie prawnych aspektów prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego;
- pomoc dziecku w nauce i osiągnięciu samodzielności;
- wspólne tworzenie planu wychowawczego - sugestie i propozycje rodziców, poruszanie tematyki ważnej dla rodziców;
- wprowadzenie treści programu „Przyjaciele Zippiego” międzynarodowego programu promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci;
- objęcie dzieci programem „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Bezpieczne przedszkole”, „Czyste powietrze wokół nas”
- prowadzenie zajęć dydaktycznych w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z trudnymi emocjami i stresem;
- realizacja programu wychowawczego „Jestem dobrym kolegą”;

Ponadto organizowano spotkania edukacyjne z psychologiem pogadanki w zakresie podwyższenia umiejętności wychowawczych. Przygotowano gazetki informacyjne, rozdawano ulotki informacyjne. Zarówno rodzice jak i uczniowie mogli korzystać ze wsparcia nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych.

Jeżeli działania podejmowane przez pracowników socjalny MGOPS w Zdzieszowicach podczas codziennej pracy z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze są niewystarczające, rodziny są

kiowane do odpowiednich placówek celem uzyskania specjalistycznej pomocy w zakresie rozwijania tychże umiejętności.

Ośrodek Profilaktyki i Wspierania Rodziny oferował spotkania indywidualne i rodzinne z terapeutą rodzinnym, psychologiem, terapeutą uzależnień, prawnikiem. Z takiej formy pomocy skorzystało 344 rodziny/740 osób. Udzielono 170 porad prawnych w zakresie prawa rodzinnego. Ponadto w 2015r. odbywały się konsultacje psychologiczne w PP nr 3 w Zdzieszowicach dla rodziców i wychowawców, warsztaty profilaktyczne rozwijające umiejętności społeczne dla wolontariuszy uczniów PG w Zdzieszowicach, zajęcia profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych, warsztaty dla rodziców na terenie OPiWR. Efektem podjętych działań była poprawa kompetencji rodzicielskich, zmiana trudnych zachowań dzieci, poprawa komunikacji w rodzinie, uczenie się nowych sposobów postępowania w relacjach z bliskimi, lepsze radzenie sobie ze stresem i emocjami, umiejętne zarządzanie czasem, kształtowanie prawidłowych postaw społecznych.

III. Prowadzenie treningów umiejętności społecznych, ekonomicznych i wychowawczych.

Jednostki realizujące Gminny Program Wspierania Rodziny podczas codziennej pracy w ramach realizowanych zadań prowadzą różne formy rozwijania umiejętności społecznych, ekonomicznych i wychowawczych.

Przykładowo 20 uczniów Publicznego Gimnazjum w Zdzieszowicach objętych zostało cyklicznymi zajęciami terapeutycznymi z psychologiem szkolnym. Były one ukierunkowane na zmniejszenie deficytów poznawczych poprzez wypracowanie prawidłowych wzorców radzenia sobie w sytuacjach problemowych. Uczniowie ci pracowali nad zmianą dotychczasowego stylu radzenia sobie w relacjach interpersonalnych oraz uczyli się pracować z negatywnymi emocjami. Mieli wyznaczone cotygodniowe zadania, z których byli na bieżąco rozliczani. Z wybranymi rodzicami uczniów objętych terapią ustalane były plany, które miały wpłynąć na zmianę funkcjonowania dziecka w środowisku domowym. Uczniowie są objęci pomocą psychologiczno - pedagogiczną w formie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, terapii logopedycznej i rewalidacji. Z tej pomocy w 2015r skorzystało ok. 100 uczniów.

W szkole Podstawowej Nr 2 w Zdzieszowicach realizowano trening umiejętności społecznych i wychowawczych w klasach w ramach programu „Przyjaciele Zippiego”- odgrywanie scenek, rozmów z dziećmi. Tematyka dotyczyła określania i nazywania uczuć, doskonalenia komunikacji, nawiązywania i zrywania więzi, rozwiązywania konfliktów, przeżywania zmian i strat, różnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Rodzice na bieżąco byli informowani o wdrażanych działaniach. Jako formę wdrażania rodziców do właściwego podejmowania działań opiekuńczo-wychowawczych zakładano zeszyty codziennej kontroli funkcjonowania dziecka. Uczniowie brali udział we wszystkich zajęciach i akcjach edukacyjno-wychowawczych organizowanych na terenie szkoły (np. Konwencja Praw Dziecka, szacunek do ludzi różnych zawodów – inscenizacja na WOŚP, udział w zbiórkach zabawek, pieniędzy i żywności dla domów dziecka, WOŚ, szlachetna paczka). Dzięki podejmowanym działaniom wzmocniono prawidłowe zachowania społeczne wśród uczniów, współpracowano z rodzicami nad kształtowaniem właściwych postaw i zachowań dzieci.

W Szkole Podstawowej w Januszkowicach we współpracy z psychologiem szkolnym przeprowadzono warsztaty „Pokonać stworka agresorka”, „Asertywność – jak z niej skorzystać”. Udzielano również indywidualnego wsparcia uczniom mającym trudności w kontaktach rówieśniczych, interpersonalnych, nie radzącym sobie ze złością, agresją, w sytuacjach problemowych w domu i w szkole. Wsparcie udzielane było na bieżąco przez pedagoga i psychologa szkolnego. Efektem podjętych działań była poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym i domowym.

W Szkole Podstawowej Nr 3 w Zdzieszowicach w ramach kształcenia w/w umiejętności skupiono się na współpracy z asystentem rodziny, pracownikami socjalnymi i kuratorami sądowymi planując działania, jakie będą podejmowane wobec rodzin. Działania w środowisku rodzinnym były realizowane przez asystenta rodziny natomiast w szkole przez pedagoga i psychologa szkolnego. W tym zakresie miała miejsce indywidualizacja pracy czyli ukierunkowanie na daną rodzinę.

W Szkole Podstawowej w Żyrowej uczniowie potrzebujący wsparcia objęci byli cyklicznymi spotkaniami z psychologiem szkolnym które były ukierunkowane na wsparcie w przypadku pojawienia się problemów. Z tej formy pomocy skorzystało 11 uczniów. Praca polegała na poprawie funkcjonowania społeczno-emocjonalnego, prezentacji sposobów redukcji napięcia emocjonalnego, zwiększeniu kompetencji w zakresie własnego „Ja” oraz na analizie aktualnych problemów w kontekście modyfikacji perspektywy zdarzeń. Uczniowie klas I - VI brali udział w zajęciach profilaktycznych dotyczących profilaktyki zachowań agresywnych „Kto mieczem wojuje ...” prowadzonych przez Śląskie Centrum Profilaktyki. W zajęciach wzięło udział ok. 70 osób. Uczniowie poznali sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Szkoła udzielała indywidualnego wsparcia uczniom mającym trudności w kontaktach rówieśniczych, interpersonalnych, nie radzącym sobie ze złością, agresją, w sytuacjach problemowych w domu i w szkole. Efektem udzielonego wsparcia była poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym i domowym.

Działania Ośrodka Profilaktyki i Wspierania Rodziny w zakresie prowadzenia treningów umiejętności koncentrowały się na spotkaniach z rodzinami oraz indywidualnie z poszczególnymi członkami rodzin. Pracowano nad nabywaniem umiejętności prowadzenia budżetu rodzinnego, umiejętnym zarządzaniem

w Zdzieszowicach, unikaniu zaciągania niepotrzebnych kredytów i długów, ćwiczeniem asertywności. Z pomocy w Zdzieszowicach skorzystało 124 rodziny, z zajęć wyrównawczo-logopedycznych skorzystało 47 dzieci. Nad rozwojem powyższych umiejętności pracuje również indywidualnie z każdą wymagającą tego rodziną asystent rodziny zatrudniony przez MGOPS w Zdzieszowicach.

IV. Budowa grup samopomocowych.

Jednostki biorące udział w realizacji Programu nie zgłosiły żadnych grup samopomocowych działających w 2015r. Niemniej jednak zaznaczono, iż pewną formą grupy samopomocowej są grupy rodziców spotkające się podczas zebrań klasowych. Podczas spotkań rozwiązywane są problemy dotyczące uczniów, rodzice mogą wymienić się własnymi doświadczeniami i sposobami rozwiązywania problemów wychowawczych. Dzięki takim spotkaniom następuje integracja rodzin, zwiększa się aktywność rodziców w zakresie uczestniczenia w życiu szkolnym dzieci.

V. Identyfikacja zagrożeń związanych ze zjawiskiem „eurosieroctwa”.

Jednostki aktywnie uczestniczące w realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny zgłosiły 25 przypadków eurosieroctwa – sytuacji, gdzie przynajmniej jeden z rodziców przez dłuższy czas pracował za granicą. W przypadku części z uczniów zaobserwowano obniżenie wyników w nauce, wagary oraz wpływ negatywnego środowiska rówieśników. Częściej ten problem występował wtedy, gdy za granicą pracowała matka. Ze strony szkoły uczniowie zostali objęci pomocą i wsparciem pedagoga i psychologa szkolnego, wzmocniono również kontrolę wychowawcy. Nie zawsze podjęte działania przyniosły oczekiwane rezultaty. Odnotowano również jeden przypadek w którym dziecko powróciło z zagranicy do Polski i zamieszkało z dziadkami. Dziecku i rodzinie udzielono wsparcia w zakresie zaaklimatyzowania się w nowym środowisku i otoczeniu.

W Ośrodku Profilaktyki i Wspierania Rodziny odnotowano takie przypadki w 17 rodzinach, udzielono pomocy psychologicznej dla dziecka i rodzica pozostającego w kraju - 3 rodziny, konsultacje dla dzieci i rodzica przez terapeutę rodzinnego - 14 rodzin. Zaobserwowano zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, brak czasu dla dzieci, wypaczenie wartości gdzie pieniądź stał się ważniejszy niż dziecko a pieniądze traktowano jako środek kar i nagród.

Wśród rodzin objętych pomocą MGOPS w Zdzieszowicach odnotowano jeden przypadek wyjazdu rodziców w celach zarobkowych. W tym czasie dziećmi zajmowali się dziadkowie.

VI. Poradnictwo realizowane przez publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne.

Wszystkie jednostki prowadziły indywidualne konsultacje dla rodziców mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, w razie potrzeby kierowały rodziny tego wymagające do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania rodziny w Zdzieszowicach, prowadziły warsztaty dla rodziców zarówno ze specjalistami zewnętrznymi jak i własnymi pracownikami. Rodzice uczniów zostali zapoznani z możliwościami uzyskania pomocy, która jest oferowana przez instytucje współpracujące za szkołą, w tym z możliwością korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Informacje zazwyczaj były przekazywane na pierwszym zebraniu z rodzicami oraz wywieszane w formie gazetek czy też w gablocie pedagoga szkolnego.

W wyniku poradnictwa w 2015r. uczniowie min. zaczęli korzystać z obiadów refundowanych przez MGOPS, rodziny otrzymywały paczki żywnościowe z Caritasu, paczki ze słodyczami dla dzieci, pomoc żywnościową z Kościoła Zielonoświątkowego Nadzieja (współpraca z Bankiem Żywności), korzystały ze stypendium szkolnego oraz dofinansowania do podręczników w ramach „Wyprawki szkolnej”.

Z porad i konsultacji w Ośrodku Profilaktyki i Wspierania Rodziny skorzystało 422 rodziny/671 osób. 158 osób skierowano do innych instytucji min: GKRPA, poradni odwykowej, lekarzy różnych specjalności, Poradni Zdrowia Psychicznego, PCPR w Krapkowicach, Powiatowego Zespół d/s. Orzekania o niepełnosprawności, MGOPS w Zdzieszowicach, Policji, Szkół, Powiatowego Urzędu Pracy, Sądu, Caritasu.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdzieszowicach umożliwił skorzystanie z bezpłatnych porad prawnych. Pracownicy socjalni również udzielają porad i służą pomocą np. w zakresie uzyskania świadczeń rentowych, emerytalnych, stopnia niepełnosprawności oraz pomocy finansowej.

VII. Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.

W każdej z rodzin wymagających wsparcia w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych pracownicy MGOPS w Zdzieszowicach udzielali pomocy, przeprowadzali rozmowy na temat planowania rodziny oraz pomagali i motywowali do rozwiązywania bieżących problemów. Ustalali plan działania, prowadzili trening budżetowy, udzielali wskazówek w zakresie pielęgnacji i wychowania dzieci. Podczas wykonywania swoich obowiązków pracownicy socjalni pozostawali w stałym kontakcie z wychowawcami w szkole i przedszkolu, sądem, policją, lekarzami pierwszego kontaktu i lekarzami specjalistami.

Wzrost i rozwój - nie placówki wsparcia dziennego oraz zapewnienie w niej miejsc dla dzieci.

47-330 Zdzeszowice, ul. Piastów 20

tel. 77/472 66 11 fax 77/472 56 17

Wzrost i rozwój - nie placówki wsparcia dziennego dla dzieci, udzielano wsparcia dzieciom, przy wykorzystaniu zasobów dostępnych w Gminie Zdzeszowice.

Dzieci objęte wsparciem asystenta korzystały z zajęć organizowanych przez Stowarzyszenie "Otwarte Serce" w Zdzeszowicach. Na świetlicę uczęszczało systematycznie 19 dzieci, otrzymywały one pomoc w nauce i odrabianiu lekcji, uczestniczyły w grach i zabawach, mogły korzystać z komputerów. Dzieci otrzymywały również gorący posiłek i odzież. Dzieci wraz z rodzicami mogły uczestniczyć w wycieczkach organizowanych przez Stowarzyszenie.

IX. Opieka asystenta rodziny.

W 2015r. pod opieką asystenta rodziny pozostawało łącznie 19 rodzin z czego w 7 przypadkach współpracowano z rodzinami których dzieci zostały umieszczone w pieczy natomiast w 12 przypadkach z rodzinami które przejawiały problemy w opiece i wychowaniu dzieci - zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy. W rodzinach przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze przebywa łącznie 47 dzieci. Z każdą z rodzin realizowano plan pracy z rodziną i regularnie go modyfikowano dostosowując do bieżących potrzeb rodziny. W okresie od stycznia do grudnia 2015r. asystent podjął następujące działania w zależności od potrzeb i deficytów danej rodziny:

- nauka gospodarowania budżetem domowym, płacenia rachunków,
 - nauka prowadzenia gospodarstwa domowego w tym sprzątania i przygotowywania posiłków,
 - nauka dbania o higienę osobistą, używania kosmetyków,
 - pomoc w pisaniu cv, listów motywacyjnych, pism urzędowych,
 - pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy,
 - pomoc w dostarczaniu CV do pracodawców,
 - pomoc w rejestracji do poradni specjalistycznych,
 - pomoc w uzyskaniu opinii w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,
 - pomoc w spłacie zadłużenia za energię elektryczną,
 - pomoc w skompletowaniu wyprawek szkolnych dla dzieci,
 - pomoc w odrabianiu zadań domowych, nauka poprzez zabawę,
 - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
 - wskazywanie sposobów postępowania z dziećmi,
 - motywowanie do regularnych wizyt lekarskich,
 - motywowanie do regularnych zajęć terapeutycznych,
 - motywowanie do rejestracji w PUP,
 - motywowanie do poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia,
 - motywowanie do zapisania dzieci do przedszkola,
 - motywowanie do uzyskania bezpłatnych posiłków dla dzieci,
 - motywowanie do nawiązania przez rodziców współpracy z wychowawcami dzieci w szkole i przedszkolu,
 - motywowanie do współpracy z pedagogiem szkolnym,
 - motywowanie do utrzymywania czystości w mieszkaniu,
 - motywowanie do współpracy z asystentem, pracownikiem socjalnym i kuratorem sądowym,
 - kierowanie do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania Rodziny celem uzyskania pomocy psychologicznej,
 - kierowanie do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania rodziny celem uczestniczenia w zajęciach dla osób uzależnionych od alkoholu,
 - współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach,
 - współpraca z wychowawcami dzieci w szkołach i przedszkolach, oraz z pedagogami szkolnymi,
 - współpraca z kuratorem sądowym,
 - współpraca ze służbą zdrowia,
 - obserwacja rodziny celem wykluczenia problemów z nadmiernym spożywaniem alkoholu w rodzinie.
- Średni czas współpracy asystenta z rodziną w 2015r. wyniósł 8 miesięcy. Asystent pracował w systemie zadaniowym.

X. Zwiększenie dostępności szkoleń dla rodzin.

Jednostki biorące udział w realizacji Programu organizowały cykliczne spotkania z pedagogami, psychologami i innymi specjalistami zarówno grupowe jak i indywidualne. Na spotkaniach edukacyjnych dla rodziców poruszano różnorodną tematykę (punkt II sprawozdania). Problemy wychowawcze starano się rozwiązywać na bieżąco.

XI. Zwiększenie aktywności rodzin w zakresie poprawy swojej sytuacji.

47-330 Zdzieszowice, ul. Piastów 20

tel. 77/472 66 11

Asystent rodziny i pracownicy socjalni MGOPS w Zdzieszowicach stale motywują podopiecznych do podejmowania działań celem poprawy swojej sytuacji życiowej. Podopieczni kierowani są do Powiatowego Urzędu Pracy, otrzymują oferty pracy, uzyskują pomoc w pisaniu cv i listów motywacyjnych, wysyłani są do pracodawców celem aktywnego poszukiwania pracy. Dzieciom finansowane są posiłki w szkołach i przedszkolach. Rodzice są motywowani do zapewnienia opieki dzieciom przez zapisanie do przedszkola co umożliwi podjęcie aktywnego poszukiwania pracy. W przypadku trudnych problemów opiekuńczo-wychowawczych podopieczni motywowani są do poszukiwania i korzystania ze specjalistycznej pomocy psychologa, terapeuty, pedagoga, psychiatry. Rodziny motywuje się również do korzystania ze specjalistycznych porad lekarskich. Środowisko jest diagnozowane pod kątem objęcia pomocą asystenta rodziny. Takie przypadki zgłaszane są przełożonemu i rodzina uzyskuje dodatkowe wsparcie w postaci pomocy asystenta rodziny. Rodziny otrzymują wsparcie psychiczne, przeprowadzane są rozmowy wspierające.

W MGOPS w Zdzieszowicach działa Zespół Interdyscyplinarny zajmujący się zjawiskiem przemocy w rodzinie. W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie Zespół podejmował działania diagnozujące poprzez kierowanie poszczególnych spraw do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdzieszowicach oraz diagnozę środowiska zagrożonego przemocą. Udzielano profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do punktu konsultacyjnego w celu skorzystania z pomocy psychologicznej bądź terapeutycznej, prawnej, a także poradnictwa medycznego, pracy socjalnej w tym cyklicznych wizyt w środowisku. Podejmowano działania wobec sprawców przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do uczestnictwa w programach korekcyjno edukacyjnych.

Psycholodzy i pedagodzy szkolni wraz z wychowawcami na bieżąco wskazywali rodzinom możliwości poprawy trudnych sytuacji oraz możliwości poprawy codziennego funkcjonowania. Rozmowy odbywały się głównie podczas indywidualnych spotkań. Szkoły współpracowały z asystentem rodziny, kierowały rodziny do odpowiednich instytucji oferujących pomoc w rozwiązywaniu poszczególnych problemów. Zachęcano rodziców do dbałości o zdrowie, podjęcia walki z uzależnieniami, podjęcia pracy a przede wszystkim do poświęcania uwagi dzieciom. Ośrodek Profilaktyki i Wspierania Rodziny w Zdzieszowicach motywował rodziny do pozytywnych zmian podczas indywidualnej pracy terapeuty, psychologa, lub logopedy z rodziną.

XII. Zapoznanie rodzin z możliwością korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Placówki oświatowe udostępniały informacje na temat możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej podczas spotkań z wychowawcami, rozdanie broszur informacyjnych, umieszczenie informacji na tablicy pedagoga szkolnego, i na stronach internetowych jednostek, dodatkowych informacji udzielano podczas indywidualnych konsultacji z rodzicami.

XIII. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.

Placówki biorące udział w realizacji założeń programu aktywnie współdziałały ze sobą. W razie potrzeby kontaktowały się z Ośrodkiem Profilaktyki i Wspierania Rodziny w Zdzieszowicach, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zdzieszowicach, Policją, Sądem, Kuratorami Sądowymi. Współpracowano również z Domami Dziennego Pobytu „Jarzębina” i „Stokrotka” w Zdzieszowicach, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Zdzieszowicach, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną w Krapkowicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach, Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych w Zdzieszowicach, Świetlicą Otwarte Serce w Zdzieszowicach, Caritasem w Zdzieszowicach, Kościołem Zielonoświątkowym z Zdzieszowicach, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Krapkowicach i Kędzierzynie-Koźlu, Strażą Miejską, Radą Sołecką, Biblioteką Miejską, ośrodkami zdrowia z terenu Gminy Zdzieszowice, szpitalami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

XIV. Statystyka podjętych działań udostępniona przez jednostki oświatowe realizujące założenia programu:

- o konsultacje z psychologiem - indywidualne – 31 osób/konsultacje – 60/ PG 250 spotkań z psychologiem i pedagogiem;
- o konsultacje z pedagogiem – 25 osób;
- o skierowanie do Ośrodka Profilaktyki i Wspierania Rodziny w Zdzieszowicach - 18 rodzin;
- o skierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krapkowicach - 23 rodziny i dzieci;
- o skierowanie do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdzieszowicach - 45 rodzin;
- o skierowanie do poradni specjalistycznych - 3 rodziny;
- o skierowanie do sądu - 2 rodziny.

MIEJSKO-GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

w Zdzieńszowicach
Uchwała Rady Miejskiej w Zdzieńszowicach Nr XVIII/140/2016 z dnia 27 stycznia 2016r. uchwalono
47-330 Zdzieńszowice ul. Piastów 20
Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zdzieńszowice na lata 2016-2018". Powyższy program
tel. 77/472 66 11, fax 77/472 66 12
Kontynuuje założenia zawarte w programie obowiązującym w latach 2013-2015r.
NIP: 755-17-31-737

ZASTĘPCA KIEROWNIKA
Mi-G Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zdzieńszowicach

mgr Alina Tomaszewska